

CD-ROM HÍREK

Hazai optikailemez-konferencia

1990. május 29-én a nemrég alakult Hypermedia Systems Kft. szervezésében egynapos konferencia volt a SZÁMALK Szakasits Árpád úti épületében az optikai lemezekről *OnDisc '90, First Hungarian OnDisc Meeting* elnevezéssel.

A konferencián *Matlák Tamás* (Hypermedia Systems Kft.) elnöki megnyitója után *R. B. Fisher* (Philips and Du Pont Optical Co.) tartott előadást az optikai lemezek típusairól; *P. Van Goor* (Electroson) egy CD-ROM szimulátor és adat-előkészítő (premastering) berendezésről; *Telcs András* (Hypermedia Systems Kft.) a kft. céljairól, szolgáltatásairól; *Baráth István* (Videoton-Glória) a CD-ROM lemezek sokszorosítására is képes magyar kompaktlemezgyártásról, a Videotonban folyó optikai pick-up gyártásról és a magnetooptikai lemezek gyártását célzó fejlesztőmunkáról; *Sinkó Ottó* (Műszertechnika Rt.) a Műszertechnika hardverválasztékáról, amely CD-ROM eszközök mellett újraindított magnetooptikai lemezes berendezéseket is tartalmaz; *Langer László* (EPS Bertelsmann) a nyugatnémet cég CD-ROM kiadványairól és keresőrendszereiről; *Nagy Zoltán* (Központi Statisztikai Hivatal) a népszámlálási adatok CD-ROM lemezen készülő kiadásáról és ennek már elkészült próbalemezéről; *K. Klönne* (EDIT GmbH) egy CD-ROM adatbázist és hypermedia keresőrendszert felhasználó interaktív kiállítási közönségtájékoztató eszközről; *Bokor Tamás* (Videoton) a magnetooptikai adattárolásról.

A konferenciához csatlakozó kis kiállításon a Hypermedia Systems Kft. tervezett szolgáltatásait és az ezekhez felhasználható szoftvereszközöket mutatta be, az EPS Bertelsmann CD-ROM kiadványait, az Electroson CD-ROM szimulátorát és adat-előkészítő berendezését (nem teljes kiépítésben), a Tudorg Informatikai és Szervezési Vállalat pedig prospektusokat azokról a CD-ROM kiadványokról, amelyeket az OCLC magyar megbízottjaként árusít.

Válas György

Az első magyar CD-ROM kiadvány

Mint az OnDisc '90 konferencián *Nagy Zoltán* (Központi Statisztikai Hivatal) bejelentette és bemutatta, elkészült az első magyar CD-ROM kiadvány. A KSH egy ausztráliai céggel együttműködve CD-ROM lemezen szándékozik kiadni az 1990-es népszámlálás adatait. A húsz példányban kiadott próbalemez az 1980-as népszámlálási adatok egy részét tartalmazza.

Bár a lemez *elemi* adatokat tartalmaz, keresőrendszerével csak különböző szinteken *kumulált* adatokat lehet keresni. A keresési eredmények a táblázatos formán kívül *térkép* formájában is megjeleníthetők, ezenkívül további feldolgozásra dBASE vagy Lotus formátumú adattárolományba átadhatók.

Válas György

CD-ROM Excerpta Medica a SOTE Központi Könyvtárában

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtárában CD-ROM lemezen elérhető lett – a SilverPlatter kiadásában – az Excerpta Medica Library Service (The Excerpta Medica Abstract Journals on CD-ROM) 1988-as része.

Az Excerpta Medica a biomedicina csaknem valamennyi aspektusát szinte teljes mélységben feltárja. Mintegy 5000 alapfolyóirat, kb. 100 nyelven közölt publikációit dolgozza fel angol nyelven, s minden bibliográfiai tételhez tartalmi kivonatot is közöl. Az adatbázis évente egyszer – mintegy 150 000 tétellel –, egy CD-ROM lemezen jelenik meg, pontosan lefedve a megelőző év nyomtatott változatának (Excerpta Medica full set, 46 szekció; Elsevier Science Publishers) tartalmát.

Timár Zsolt

Kétszereződés egy év alatt

A TFPL kiadónál Joanne Mitchell és Julie Harrison szerkesztésében megjelent CD-ROM Directory 1990-es kiadása szerint több mint kétszeresére nőtt egy év alatt a kereskedelmi forgalomba került CD-ROM kiadványok száma. A mostani, negyedik kiadás 817 címet tartalmaz a tavalyi 390-nel szemben. A kiadványok 62 százaléka észak-amerikai, 30 százaléka európai, a többi főleg japán és ausztráliai.

Valamivel kevesebb, mintegy 600 címet tartalmaz a másik ilyen típusú kiadvány, a Meckler-féle CD-ROMs in Print.

/Information World Review, 43. sz. 1989. p. 44.
Information Market, 61. sz. 1990. p. 8./

Folytatódik a rohamos növekedés

Az InfoTech cég (Pittsfield, Vermont, USA) 1989-ben felmérést és előrejelzést készített a CD-ROM termékek forgalmáról. A tanulmány szerint a CD-ROM termékek teljes forgalma 1988-ban 381,4 millió dollár volt. 1989-re már 865,5 millió dollárt jeleztek előre, amelyből 654,4 millió jut a kiadványokra, 211,1 millió a berendezésekre. Az 1990-re szóló előrejelzés 1,7 milliárd dollár, ebből 1,3 milliárd a kiadványok eladása, 407 millió a berendezéseké.

A létező kiadványok számát 1988-ban 628-ra kalkulálták, 1989-re 1442 kiadványra, 1990-re 2956 kiadványra jelezték előre. A létező kiadványoknak nagyjából a fele készült arra, hogy kereskedelmi forgalomba kerüljön. (A TFPL és más hasonló kiadványok csak az utóbbiakat tartalmazzák. — A ref.)

A működő CD-ROM-olvasók számát 168 ezerre becsülték 1988-ra, 471 ezerre 1989-re és 1,1 millió olvasóra számítottak 1990-re. Ez a becslés közel áll a UK National Centre for Information Media and Technology (Cimtech) becsléséhez, amely kb. 500 ezer olvasóval számol 1989-re, és 1990-re várja, hogy a működő olvasók száma meghaladja az egymilliót.

1988 végéig a CD-ROM kiadványok 77 százaléka jelent meg Észak-Amerikában. Európában továbbra is Olaszország vezet 5,5 százalékkal, utána Nagy-Britannia következik 3,7 százalékkal. Ennek a becslésnek viszont ellentmond az EGK felmérése, amely szerint NSZK, Olaszország, Nagy-Britannia az európai sorrend, és mindhárom ország kb. egy-egy negyedét adja az európai kiadásnak.

/Advanced Technology Libraries, 18. köt. 10. sz. 1989. p. 1., 9.
Hitachi CD ROM Directions, 9. sz. 1989. p. 1.
Information Market, 59. sz. 1989. p. 2./

SilverPlatter adatbáziscsaládok: mezőgazdasági, orvosi

A már létező AGRICOLA mellett a SilverPlatter kiadja CD-ROM lemezen a CAD Abstracts és az AGRIS adatbázisokat is. Így a legfontosabb mezőgazdasági adatbázisok SilverPlatter CD-ROM kiadása teljes családdá válik. Ezt a családot jól kiegészíti a mezőgazdasági szakemberek számára is fontos két további CD-ROM adatbázis, a már régebben kapható Pest-Bank és a BIOSIS Previews szintén új CD-ROM-változata, a Biological Abstracts on Compact Disc.

A már korábban lemezeire vitt AGRICOLA széles körű elterjedése várható: az EKG egyik műszaki központja megvette, és megkezdte terjesztését a fejlődő országokban. Egyelőre 11 afrikai, karibi és csendes-óceáni országba telepíti, de az országok számát később hatvanra növelik.

Más oldalról ugyancsak a BIOSIS-hoz csatlakozik a SilverPlatter most kialakuló orvosi CD-ROM családja. A már régebben kapható Medline mellett ugyanis most az Excerpta Medica adatbázist is lemezeire viszik, amelyet azonban csak a nyomtatott változat előfizetői vehetnek meg, az előfizetett sorozatok számától függően. Aki a nyomtatott változatot mind a 42 sorozatára előfizet, az a CD-ROM-változatot ingyen kapja.

/The SilverPlatter Exchange, 3. köt. 1. sz. 1990. p. 1–2.
Advanced Technology Libraries, 18. köt. 5. sz. 1989. p. 7./

Hálózati ár

Külön hálózati árat határozott meg a Disclosure cég azoknak, akik hálózatban használják Compact Disclosure című CD-ROM kiadványát. Az egyfelhasználós munkaállomásra feljogosító előfizetési ár 6000 dollár évente, míg évi 9000 dollárért öt munkaállomásos, 11 500 dollárért tíz munkaállomásos, 17 000 dollárért 30 munkaállomásos hálózati használatra lehet jogot kapni.

/Online Review, 14. köt. 1. sz. 1990. p. 49./

Hordozható adatbázisok mutatója

Az online adatbázisok mutatóját félévente kiadó Cuadra/Elsevier elől a TFPL "elhalászta" a CD-ROM adatbázisok mutatójának kiadását. A Cuadra/Elsevier most azzal vágott vissza, hogy tágabb körnek, a hordozható adatbázisoknak a mutatóját kezdte el

kiadni. Ez a CD-ROM lemezes és más optikai lemezes adatbázisok mellett a hajlékony mágneslemezen vagy mágnesszalagon kapható adatbázisokat is tartalmazza. A *Directory of Portable Databases* címen kiadott sorozat első száma még csak 600 címet tartalmaz, kevesebbet, mint a TFPL-kiadvány, körülbelül annyit, mint a Meckler-féle CD-ROMs in Print. Viszont az évente megjelenő TFPL- és Meckler-kiadványokkal szemben ez félévente jelenik meg, és külön utalást tartalmaz az online adatbázisok mutatójára azoknál az adatbázisoknál, amelyek valahol online is elérhetők.

/Online, 14. köt. 2. sz. 1990. p. 70./

MS-DOS CD-ROM Extensions 2.1

A *Microsoft Corp.* kihozta az MS-DOS CD-ROM Extensions új, 2.1-es változatát. Az új változat már támogatja az adatállományok kombinálását hanganyaggal, ezzel ez az első lépés a CD-ROM XA (CD-ROM Extended Architecture), a multimédia kompaktlemez nemzetközi szabványának megvalósítása felé, a számítógépes adatok, a hanganyag, az állókép és a videofilm együttes kezelése felé.

Az új változat már képes az MS-DOS 4.0-ás változatával való együttműködésre.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 4. sz. 1989. p. 91./

Új Hitachi-olvasók

A *Hitachi* új, CDR1600S és CDR1650S jelű CD-ROM olvasóiba már 8 olvasó sorbakapcsolási lehetőségét építették be, ami a több lemezből álló CD-ROM kiadványok használatában és a több adatbázist szolgáltató nyilvános könyvtári berendezésekben jelent nagy előnyt. A korábbi modellekhez képest újdonság az automatikus lencsetisztítás is. Mind az IBM-kompatibilis, mind az Apple-Macintosh gépcsaládhoz árusítanak hozzá interfészt. Hozzáférsi idejét 450 ms-ra csökkentették, a gyors adatátvitelt 32 kb/ptos puffertár segíti.

/Hitachi prospektus, 1989./

Rendszerszemlélet

Fejlett rendszerszemlélet jellemzi a *Lotus OneSource* CD-ROM kiadványát. A legkülönbözőbb forrásokból származó céginformációs adatbázisokat alakították egységes rendszerré. Mind a nyolc adatbázis egy-egy CD-ROM lemezen önmagában is befejezett egész, de együtt is összefüggő rendszert alkot-

nak, csatlakozással online információforráshoz, helyi adatbázis-kezelő rendszerhez és szövegszerkesztőhöz. Ehhez a kiadó teljes körű hardvertámogatást ad, beleértve a helyi hálózatba való integrálás megoldását is. Könnyen kezelhető menürendszere a megcélzott felhasználói kör: a nagyvállalati menedzserek és piackutatók igényeihez igazodik.

/Lotus prospektus, 1989./

CD-ROM Kompass

EKOD néven (European Kompass On Disc) megjelent lemezen a nyugat-európai cégek legnagyobb céginformációs adatbázisa, mintegy 300 000 cég alapadataival. 11 ország (Belgium, Dánia, Franciaország, az NSZK, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Norvégia, Spanyolország, Svédország és Nagy-Britannia) cégei vannak rajta, és öt nyelven kereshető: angolul, franciául, németül, olaszul és spanyolul. Az adatok között ott van a vállalati vezetők neve is, így *direct mail* reklámhoz is jól használható, ezt öntapadós címke nyomtatási lehetősége segíti. Nemcsak a vállalat neve szerint lehet benne keresni, hanem sok más szempont szerint is, például termékcsoporthoz, földrajzi elhelyezkedés, a vállalat mérete szerint.

/EKOD prospektus, 1989./

Compact Disclosure Európa, Kanada

Az USA legnagyobb cégeit tartalmazó Compact Disclosure után most megjelent a *Compact Disclosure Europe* és a *Compact Disclosure Canada* céginformációs CD-ROM adatbázis is. Az előbbi 16 európai ország mintegy 2000 nagy cégéről, az utóbbi több mint 6000 nagy kanadai cégről tartalmaz meglehetősen részletes pénzügyi információt öt évre visszamenőleg, negyedévenkénti aktualizálással.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 5. sz. 1989. p. 73.
Disclosure prospektus, 1989./

Nyolc Medline

A CD-ROM-kiadók körében legnépszerűbb adatbázisnak, a Medline-nak 1988 végére már nyolc CD-ROM-változata került piacra. (BiblioMed – Digital Diagnostics Inc., BRS Colleague Disc – BRS Information Technologies, Compact Cambridge MEDLINE – Cambridge Scientific Abstracts, Compact Med-Base – Online Research Systems Inc., DIALOG OnDisc MEDLINE – Dialog Information Services Inc., MEDLINE/EBSCO CD-ROM – EBSCO Electronic In-

formation Inc., MEDLINE Knowledge Finder – Aries Systems Corp. és SilverPlatter MEDLINE – SilverPlatter Information Inc.) 1990-re azonban a BRS megszüntette a maga változatát, így megint "csak" hét változat maradt forgalomban.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 4. sz. 1989. p. 74.
Online, 14. köt. 2. sz. 1990. p. 65./

CD-ROM a fejlődő országoknak

A trópusi és szubtrópusi országok többségének szakemberei nem élhetnek az online információkeresés előnyeivel, mert országuk távközlési helyzete nem teszi lehetővé a kapcsolat kiépítését. Számukra tehát a CD-ROM az első és egyelőre egyetlen eszköz a nagy szakmai adatbázisokhoz való hozzáférésre. Ezt a felhasználói réteget célozza meg a holland Királyi Trópusi Intézet (Koninklijk Instituut voor de Tropen = KIT) *KIT Abstracts on CD-ROM* című CD-ROM kiadványa. A lemezen két bibliográfiai adatbázis, összesen mintegy 75 000 adatrekord található. Az *Abstracts on Tropical Agriculture* adatbázis 1975-től, az *Abstracts on Rural Development in the Tropics* adatbázis 1985-től kezdődően tartalmaz bibliográfiai rekordokat. A kereső programrendszer és az installáló program is a CD-ROM lemezen található. A kiadványt évente aktualizálják. Ez a ritka aktualizálás csökkenti ugyan a lemezen található információ naprakészségét, de nagy könnyebbség a postai szempontról is rosszul ellátott körzetekben.

/KIT prospektus, 1989./

CD-ROM veszély esetére

Tűznél vagy balesetnél kéznél kell lenniük a veszély elhárításához szükséges adatoknak. Ilyenkor nem lehet online információkeresésre hagyatkozni, mert az esetleges vonalproblémák vagy a szolgáltató üzemen kívüli állapota felmérhetetlen károokra, sőt, emberéletek elvesztésére vezethetnek. Különösen igaz ez ott, ahol felhalmozott vegyi anyagok veszélyes tulajdonságai korlátozzák a megtehető lépéseket és fokozzák a veszélyt. Ha viszont nyomtatott kézikönyvekből akarjuk megtudni, mit tehetünk és mit nem, akkor a keresés lassúsága miatti kétsédelem okozhatja emberéletek elvesztését, és hatalmas károk keletkezhetnek. A CD-ROM egyesíti a keresés gyorsaságát a mások hibáitól való függetlenséggel, így a ma ismert legjobb információhordozó ilyen esetekre. Ezért adta ki a Springer-Verlag CD-ROM lemezen a *Dangerous Goods CD-ROM / Gefahrgut CD-ROM* című kiadványt, a veszélyes anyagokra vonatkozó adatbázisok gyűjteményét. A rajta lévő adatbázisok közül a *Hommel Handbook of Dangerous Goods*

15 000 veszélyes anyag műszaki, fizikai és környezetvédelmi tulajdonságait, kémiai reakcióit, a velük kapcsolatos biztonsági, elsősegélynyújtási és gyógykezelési előírásokat tartalmazza. A *Chemdata* 18 000 anyagra közli a biztonsági előírásokat. Az *Operation Files* illusztrációkkal és világos, tömör leírással adja meg a vegyi baleset esetén teendő lépéseket. A *Fluka-Catalogue* 13 000 vegyi anyagra tartalmazza az egészségügyi és biztonsági előírásokat. Ebben a vegyi anyagok nevük szinonimái alapján is kereshetők. A *BAG Toxic Substances List* 76 000 toxikus anyag toxicitási osztályát, névszinonimáit és az előállító cégek címét foglalja magában. A *SUVA* a folyadékok és gázok biztonsági kódját tartalmazza, végül a *VCI Handbook of Firms* az NSZK vegyianyag-előállító és -forgalmazó cégeinek a címét és terméklistáját.

/Springer-Verlag prospektus, 1989./

CD-ROM szervizkönyv

A Rank Xerox készülékei szervizkönyvét CD-ROM lemezre viszi. Műszerészei CD-ROM olvasóval ellátott hordozható számítógépet kapnak, azt viszik magukkal, ha javítani mennek valahova.

A havonta aktualizált lemez 80 készülékmodell szervizkönyvét tartalmazza, együtt a szöveget és az ábrákat. Szövegesen és hypertext rendszerben is lehet benne keresni.

A következő változatot kiegészítik távközlési programmal, hogy a műszerészek szükség esetén online kapcsolatba léphessenek központi számítógépükkel. (Ezt például gyors pótalkatrész-küldemény megrendelésére használhatják. – A ref.)

/Information World Review, 42. sz. 1989. p. 31./

270 lemezes CD-ROM wurlitzer

Az 1989. decemberi londoni kiállításon már működő példányt mutattak be a *Next Technology Corp. Ltd.* teljes kiépítésében 270 lemezes, 8 olvasós, *Voyager* nevű CD-ROM wurlitzeréből. CD-ROM wurlitzereket már korábban is kifejlesztettek, azonban idő előtt érkeztek, még nem volt rájuk fizetőképés kereslet. Most viszont egy sor olyan kiadvány van előkészületben vagy megvalósítás alatt, amelyek egyenként több száz lemezből állnak és megfelelő kapacitású wurlitzer nélkül csak nehezen lennének használhatók. Ilyenek például az *ADONIS* (Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 35. köt. 4. sz. 1988. p. 182–183.), az *IEEE-IEE* teljes szövegű CD-ROM kiadvány (I. TMT, 36. köt. 12. sz. 1989. p. 559.), az USA térképészeti intézetének 500 lemezes térképgyűjteménye, a *LaserDisclosure*, az

Európai Szabadalmi Hivatal SPACE és BACON kiadványai, az USA szabadalmi hivatala 220 lemezes szabadalmi kiadványa és az Európai Közösségek Bizottsága EUROPAT kiadványa. Ezek stabil, több száz darabos igényt teremtenek a Next Technology új berendezésének.

A teljes kiépítésében 175 Gbájtos tárhelykapacitást jelentő wurlitzer 5 másodperc alatt hajtja végre a lemezcserét.

/Next Technology prospektusok, 1989.

Information Market, 59. sz. 1989. p. 8. és 61. sz. 1990. p. 10.

Information World Review, 43. sz. 1989. p. 3./

Miniwurlitzer

Sok alkalmazásban néhány CD-ROM lemezt kell együtt használni. Ezekhez készült a Pioneer cég CDM-6 jelű miniwurlitzere, amely hat lemezt kezel és 7 másodperc alatt cseréli őket. A kis méretű wurlitzerből hét sorba is köthető, így már 42 lemez a kapacitása. Ára alig több, mint a közönséges CD-ROM olvasóé.

A CDM-6 miniwurlitzert *kompakt hanglemezekhez* is ajánlják, ami több mint hat óra folyamatos játékidőt jelent, tetszés szerinti sorrendre programozhatóan. Ha ezt elfogadja a piac, a készülék nagyon nagy sorozatban lesz gyártható.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 4. sz. 1989. p. 11–12./

Wurlitzer újírható lemezhez

Az Alphonix cég 5,25 inch átmérőjű, 650 Mbájts tárhelykapacitású újírható optikai lemezekhez készített 25 lemezes wurlitzert. A több különböző géptípussal együttműködni tudó berendezés arra is képes, hogy megosztott működés esetén adatokat adjon át IBM AT és DEC gépek között.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 5. sz. 1989. p. 75./

Szabadalmi leírások CD-ROM lemezekben

Több nagyszabású terv van részben megvalósítás alatt, részben előkészületben szabadalmi dokumentumok faksimile formában, kompaktlemezekben történő terjesztésére.

Már megkezdődött az Európai Szabadalmi Hivatal (European Patent Office = EPO) két nagy tervének a megvalósítása.

A *FIRST CD-ROM* sorozat valamennyi új Európa-szabadalom leírásának *első oldalát* tartalmazza, és évente kb. hat lemezen jelenik meg. Az első oldal az Európa-szabadalmak esetében a szabadalmi adatokon (feltaláló, szabadalmas, szabadalomszám, megjelölt országok, prioritási adatok) kívül kivonatot is tartalmaz. Keresésre mindhárom hivatalos nyelven (angol, francia, német) van mód. Ez a sorozat viszonylag olcsó, postaköltséggel együtt évi 325 DEM, tehát széles felhasználói körre számíthat.

Szűkebb felhasználói kör számára, mindössze 100 példányban készül az *SPACE CD-ROM* sorozat. Ez az új Európa-szabadalmak *teljes szövegét és ábráit* tartalmazza faksimile formában, szintén mindhárom hivatalos nyelven indexelve. Valószínű felhasználói közé tartoznak majd a nagy nyilvános szabadalmi táruk, a szabadalmi hivatalok és néhány nagyfelhasználó, főleg a gyógyszeriparból. Ez a sorozat évente kb. 65 lemezen jelenik meg, gyakorlatilag a nyomtatott közzététellel egy időben. Ez sem lesz nagyon drága, a postaköltséggel együtt évi 5250 DEM.

Az EPO, az USA szabadalmi hivatala (US Patent and Trademark Office) és a japán szabadalmi hivatal (Japanese Patent Office) háromoldalú együttműködése keretében készítik elő a régebbi szabadalmi leírások CD-ROM lemezekre vitelét.

Az Egyesült Államokban első lépésben 1971-es kezdettel visznek kompaktlemezre faksimile formában minden nyilvánosságra hozott szabadalmi leírást. Ez 220 lemezt foglal el.

Az EPO *BACON* nevű kiadványában 1920-as kezdettel viszik lemezre a régi szabadalmi leírásokat, mintegy *150 millió oldalnyi dokumentumot. Ebből 60 millió oldalnyi* Európa-szabadalom, német, francia, svájci és brit szabadalom még 1990-ben lemezre kerül, 1993-ig ezt a többi európai ország szabadalmával folytatják.

Az Európai Közösségek Bizottsága támogatásával indul az *EUROPAT* program. Ennek keretében bizonyos kiválasztott témakörökben (elsőnek a gyógyszeripari témákban) viszik lemezre együtt az Európa-szabadalmakat, a francia, a nyugatnémet, az USA- és a brit szabadalmakat. A két évre tervezett program 1990 tavaszán indul.

/Information World Review, 45. sz. 1990. p. 19.

Cablis, 7. sz. 1989. p. 11., 14.

Online Review, 13. köt. 5. sz. 1989. p. 431–432.

GALBRAITH, I. A.: Patents on CD-ROM. = Scanmedia Ltd. röpirat, 1989.

EPO prospektusok, 1989./

Tőzsdei dokumentumok teljes szövege lemezen

A Disclosure cég *LaserDisclosure* néven 200 CD-ROM lemezre viszi fel az USA értékpapír- és tőzsdébizottsága (US Securities and Exchange Commis-

sion) dokumentumait faksimile formában. Ez év elején ebből 105 lemez már készen volt. *Voyager* típusú wurlitzerek segítségével a Disclosure egyelőre New York-i, washingtoni és londoni irodájában szolgáltat másolatokat a lemezen őrzött dokumentumokról.

/Information World Review, 45. sz. 1990. p. 17./

Térképek 500 lemezen

Az eddigi legnagyobb CD-ROM-kiadói vállalkozásba fog az USA katonai térképészeti intézete (Defense Mapping Agency): 500 lemezen ad ki térképeket. Ezek három sorozatot alkotnak. Az egyfokos cellákat ábrázoló digitális *magassági* térképek 40–50 lemezt töltenek meg. (85 lemezre férne rá a teljes földfelület ilyen térképe.) A digitális *elemző* térképek a jellemző térképészeti objektumokat, például a folyók és utak középvonalát tartalmazzák digitálisan tárolt poligonok formájában. A harmadik sorozat a *háromszínű digitális rasztergrafikával* ábrázolt térképeké. Ezek a térképek egyenként 300–400 Mb-ot foglalnak el, így csak egy-kettő fér egy lemezre.

A lemezen kiadott térképeknek csak egy része kerül majd nyílt forgalomba, azok, amelyeknek nincsenek titkos adatok.

/Laserdisk Professional, 2. kötet. 4. sz. 1989. p. 89–97./

Bibliográfiai és teljes szövegű adatbázis egy lemezen

A *University Microfilm International (UMI)* olyan CD-ROM lemezt adott ki, amely együtt tartalmazza a mintegy 800 újságot és folyóiratot referáló *ABI/Inform* bibliográfiai adatbázist egy közülük 300 periodikára kiterjedő teljes szövegű adatbázissal. Így a felhasználó a bibliográfiai adatbázisban végzett keresés után sokszor azonnal hozzájuthat a kikeresett cikk teljes szövegéhez is.

/Laserdisk Professional, 2. kötet. 5. sz. 1989. p. 73./

CD-ROM kereséshez automatikus online dokumentumrendelés

Az EBSCO Electronic Information olyan kiegészítést készített CD-ROM Medline-változata keresőrendszeréhez, amely a British Library telefonos dokumentumrendelő szolgáltatásához (Automatic Request Transmission by Telephone) történő bekapcsolódás

után automatikusan megrendeli az adatbázisból kikeresett dokumentum másolatát.

/Laserdisk Professional, 2. kötet. 4. sz. 1989. p. 98./

Két BL-katalógus

A *British Library* két katalógust adott ki CD-ROM lemezen.

A könyvkatalógus (General Catalogue of Printed Books) elsőnek megjelent lemeze az 1975-ig terjedő anyagot tartalmazza. A második lemezt 1990 márciusára, a harmadikat 1991 januárjára tervezik kiadni. A három lemez együtt a 360 kötetes, kötetenként 500 oldalas könyvkatalógus teljes anyagát tartalmazza majd.

A másik lemez a British Library, a Cambridge University könyvtára és a londoni Science Museum könyvtára egyesített folyóirat-katalógusát tartalmazza, összesen 336 000 katalógustételt folyóiratokról, újságokról, évkönyvekről és egyéb periodikákról. Ez évi mintegy 35 000 rekorddal bővül majd és évente kétszer adják ki.

/Information World Review, 41. sz. 1989. p. 5.
Online Review, 14. kötet. 1. sz. 1990. p. 49./

Meteorológiai adatok lemezen

A *WeatherDisc Associates Inc.* cég *World Weather Disc* címen meteorológiai adatsorok óriási gyűjteményét tartalmazó CD-ROM lemezt adott ki. Az adatbázis több ezer meteorológiai állomás és több ezer repülőter adatsorain kívül kalkulált klimatikus adatokat is tartalmaz. (A lemez főleg azoknak előnyös, akik számítógépes elemzést akarnak végezni az adatokból, mert így megtakaríthatják az adatbevittelt. – A ref.)

/Laserdisk Professional, 2. kötet. 5. sz. 1989. p. 55./

CD-ROM Pravda

A *J. Alde Publishing* kiadta a moszkvai *Pravda* 1986–87-es évfolyamainak angol fordítását CD-ROM lemezen. A kiadvány 5853 cikk fordítását tartalmazza, és a kremlinológusoknak, újságíróknak, nemzetközi üzletembereknek, egyetemeknek, politikusoknak, kormányhivatalnokoknak, valamint az amerikai orosz bevándorlóknak szánják.

/Laserdisk Professional, 2. kötet. 5. sz. 1989. p. 78–79./

Világtérkép

Sok számítógépes feldolgozás alapul térképeken. Ilyenkor a munkának aránytalanul nagy részét teszi ki az alaptérképek bevitele. Ezen segít a Chadwyck-Healey kiadó *MundoCart CD* nevű kiadványa. Ez az egész Földről tartalmaz térképeket, amelyek átvihetők a térképek kezelésében használatos más programrendszerekbe, vagy a kiadvány saját rendszerében kiegészíthetők saját adatokkal egy beépített dBASE III interfész vagy CAD-program segítségével. Az így módosított programok tárolhatók és kirajzolhatók.

Az adatbázis négy különböző térképméretben tartalmazza a Föld egészét (1:150 000 000, 1:25 000 000, 1:5 000 000 és 1:1 000 000). A rendszer 24 különböző vetületbe és 26 különböző ellipszoidra képes transzformálni az adatokat. A légi navigációs térképekről digitalizált adatok minden ábrázolásban 1 mm-en belül pontosak, 90 százaléuk 0,3 mm-en belül pontos. Az ábrázolás 20 000 000 térképészeti pontot, 500 000 térképészeti objektumot és 50 000 földrajzi nevet tartalmaz.

A Petroconsultants cég eredetileg nagygépes adatbázisából készült kiadvány egy CD-ROM lemezt foglal el, de az adatbázis részhalmazait külön is árusítják (Észak- és Közép-Amerika, Dél- és Közép-Amerika, Európa, Szovjetunió, Afrika, Közel-Kelet, Indiai-szubkontinens, Délkelet-Ázsia és Távol-Kelet, Ausztrálázsia, sarki övezetek).

/Chadwyck-Healey – Petroconsultants prospektus, 1989./

“Az USA minden utcasarka rajta van a lemezen”

Az *Electronic Map Cabinet* című CD-ROM kiadvány az USA térképeit tartalmazza. Az ország egészét ábrázoló térképtől le lehet menni az egyes kisebb területek részletes térképéig. Várostérképek is vannak a lemezen, ezekről azt állítja a kiadó, hogy “minden utcasarok rajta van a lemezen”. A térképeket a lemez nem térkép, hanem földrajzi adatok formájában tartalmazza, amelyekből a szoftver generál térképeket. Az így elkészített térképeket a felhasználó kiegészítheti, majd tárolhatja vagy más rendszerbe átviheti.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 3. sz. 1989. p. 74./

Olaszország összes várostérképe egy lemezen

A SEAT *Divisione STET s. p. a.* cég *TuttoCittá Elettronico* című CD-ROM kiadványa Olaszország valamennyi számottevő városának a térképét tartalmazza.

A teljes várost ábrázoló térképről át lehet térni az egyre részletesebb részlettérképekre. A leg részletesebbek már minden utcát tartalmaznak.

A programrendszer lehetővé teszi, hogy a felhasználó különböző markereket helyezzen el a térképeken és ezekhez kiegészítő információt (szöveget, fényképeket, hangot) kapcsoljon. Így a CD-ROM lemezre alapozva például városi tájékoztató rendszert fejleszthet ki.

/SEAT prospektus, 1989./

Gépkocsi-navigációs rendszer

A Toyota gépkocsi-navigációs rendszert adott ki CD-ROM lemezen. Ez Japánban a legnagyobb példányszámban eladott CD-ROM kiadvány. (Tokióban, mint ismeretes, nincsenek utcanévek, így mindenki nehezen tájékozódik a számára ismeretlen városrészekben. Ott sokkal többet jelent egy ilyen navigációs rendszer, mint itt Európában jelentene. – A ref.)

/Information Market, 61. sz. 1990. p. 8./

Tokió üzletei, intézményei lemezen

Az NTT *Joho-Kaihatsu* cég, a tokiói szakmai telefonkönyv kiadója *Town-Page Map* címen olyan CD-ROM kiadványt jelentetett meg, amellyel az utcanévek nélküli városban 1600 üzlet, intézmény található meg. Az adatbázisból kiválasztott üzlet vagy intézmény környékének a térképe néhány másodperc alatt megjelenik a képernyőn a lemezről, csillag jelöli azt, amit keresünk. A környékén levő többi üzlet és intézmény neve is ott van a térképen, ezek segítik az oldatalálást. A térkép a képernyőn bármilyen irányban mozgatható. Ami a monitoron van, az ki is nyomtatható, így kézben vihetjük magunkkal.

Az adatbázisba bevitt cégekről a térképen kívül további információ is kapható: cím, telefonszám, ipari osztályozási kód, a dolgozók száma. Ez térkép szerint is kereshető, vagyis úgy, hogy a képernyőtérképen megjelölünk egy épületet.

/Information World Review, 42. sz. 1989. p. 19., 22./

Számítógépes akciójáték CD-ROM lemezen

A CD-ROM technika lényegesen olcsóbbá tehető, ha a fejlesztés anyagi terheit a széles (laikus) nagyközönségre hárítják, ahogy a technika indulásának a terheit a kompakt hanglemez felhasználói viselték. A költségek áthárítása a nagy létszámú, így

nagy teherviselő képességű nagyközönségre most a CD-ROM multimédia eszközzé való továbbfejlesztésével kapcsolatban vált időszerűvé. Ezért van nagy jelentősége a *Mirrorsoft* cég első olyan számítógépes interaktív akciójátékának, amelyet CD-ROM lemezen árusítanak.

A játék, "A korona védője" (*Defender of the crown*) címet viseli, a Robin Hood- és Ivanhoe-történetek stílusában készült. Az eddigi számítógépes interaktív akciójátékok primitív grafikai megoldásaival és hangeffektusaival szemben ez a játék animációs mozifilm minőségű képet és ugyanilyen minőségű sztereohanogot (párbeszédet, kísérőzenét és zajokat) ad. Aki ezzel játszik, az igazi, élőnek látszó mozihősöket vezethet harcba a képernyőjén. Ehhez EGA-monitorral ellátott IBM PC-kompatibilis számítógép és hangkimenetes CD-ROM olvasó szükséges.

/Mirrorsoft prospektus, 1989./

CD-I a nagyközönségnek

A *New Media* cég átvette a *Philippstől* a CD-I lejátszók árusítását, és be akarja vezetni ezt a terméket a fogyasztói piacon.

A lejátszó bemutatott prototípusa akkora, mint egy képmagnó. Számítógép nem kell hozzá, billentyűzete nincs. Távirányítóval vezérlik, amelyen botkormány mozgatja a kurzort. Betölti a kompakt lemezjáték szerepét is. Árát le akarják szorítani a kompakt lemezjátékokéhoz hasonló szintre.

A terméket 1991-ben akarják bevezetni, addigra több CD-I kiadványnak készen kell lennie hozzá. Előre elkészítik a *Grolier Encyclopedia* CD-I-változatát. Ez 16 nyelvű lesz, elmondott narrátorszöveg, mozgó- és állóképek lesznek rajta az írott szöveg mellett. Előzetes változatát már bemutatták. 1991-re lesz készen egy 20–30 órányi japán nyelvleckét tartalmazó lemez és egy olyan lemez, amely bemutatja, hogyan lehet a számítógéppel segített és a képlemez oktatásról CD-I technikára áttérni. Már készen van egy demonstrációs lemez, amely azt ismerteti, hogyan használható a CD-I technika az iskolai oktatásban.

A fogyasztói piacon kezdetben valószínűleg úgy árusítják majd a lejátszót, hogy az árban benne lesz néhány lemez ára is.

/Information World Review, 43. sz. 1989. p. 24./

Guinness Disc of Records

A közismert *Guinness Book of Records* 1990-es kiadása már multimédia CD-ROM-változatban is megjelent. A kompaktlemez kiadás még többletet is nyújt a hagyományos nyomtatott változathoz képest,

mert a szövegen és fényképeken kívül animációs mozgóképet és hanganyagot is tartalmaz. (Meghallgathatjuk például róla a világ visszafelé leggyorsabban beszélő emberét.)

A lemezt elsősorban oktatási intézményeknek és általános információszolgáltatóknak szánják, de nincs kizárva, hogy a laikus nagyközönség is érdeklődni fog iránta.

A lemez Macintosh mikroszámítógépekre készült, és hypermedia típusú keresőrendszere van. (A lemezen három magyar vonatkozású rekordot találtam. A legrégebb hangszer: az ősember csontfurulyája az Istállóskői-barlangból. A legtöbb áldozatot szedő gyilkos nő: Báthory Erzsébet. A legnagyobb infláció: Magyarország, 1946. – A ref.)

/Guinness–Pergamon Compact Solution prospektus, 1989./

35 000 sakkjátszma egy lemezen

Körülbelül 35 000 sakkjátszma, az 1966 óta lejátszott valamennyi fontos versenyjátszma megtalálható a *Chess Datarom* című CD-ROM lemezen, amelyet az adatbázist a *Nemzetközi Sakkszövetséggel* (Fédération Internationale des Echecs = FIDE) együttműködve összeállító jugoszláv *Šahovski Informator* és a keresőszoftvert készítő belga *Bureau van Dijk* adott ki. A lépések teljes listáján és a játszma egyéb adatain (a sakkozók neve, Élő-pontszáma, a megnyitás kódszáma, a verseny neve, helye, időpontja stb.) kívül valamennyi játszmához kommentár is tartozik vagy az egy játékos tollából, vagy egy jelentős sakkszakemberéből. A menürendszerű keresőrendszer tíz nyelven használható: angolul, oroszul, japánul, arabul, szerbül, németül, franciául, spanyolul, olaszul és svédül. (Ez négy különböző ábécét jelent: latin, cirill, arab és japán.)

A keresőprogram a játszmát vagy a kereséshez összeállított állást EGA (grafikus) monitoron grafikusán, sakktabla formában is megjeleníti, ezen a figurák egérrel kezelhetők.

A CD-ROM adatbázis keresési lehetőségek szempontjából messze felülmúl minden nyomtatott szakirodalmat. Legkülönlegesebb keresési lehetősége a szituáció szerinti keresés. Ha a képernyőn látható sakktablán felállítunk egy állást (üres táblára figurákat rakva vagy kiinduló állásból lejátszva az egérrel mozgatott figurákkal), akkor az adatbázisból kikereshető valamennyi olyan játszma, amelyben ez az állás előfordult. Lehet ezenkívül megnyitás, végjáték, a sakkozók neve, az eredmény, az Élő-pontszám, a kommentátor neve, illetve a fenti szempontok kombinációi szerint keresni.

A lemezhez készített szoftver keresésen kívül statisztikai összeállítások készítésére és grafikus ábrázolására is képes. Kigyűjthető és ábrázolható vele például az, hogyan változott egy sakkozó Élő-

pontszáma az évek során, de még az is, hogy egy leendő ellenfél milyen megnyitást hányszor használt, melyikkel hányszor nyert, hányszor remizett és hányszor veszített.

Nem túlzás tehát azt mondani, hogy ez a CD-ROM adatbázis új korszakot nyit a versenysakkozók felkészülésében, a sakkedzők munkájában, a függő állások verseny közbeni elemzésében és a levelező játzmák egész menetében.

/Bureau van Dijk – Šahovski Informator prospektus, 1989./

Játékok, házasságközvetítés, énekgyakorlás másfél százezer készüléken

A NEC (Nippon Electric Company) 1988 márciusában piacra dobott *PC Engine* nevű nagyon olcsó hobbi számítógépe Japánban kirobbanó sikert hozott. 1989 szeptemberéig már másfél millió darabot adtak el, és 1990 márciusára el akarják érni a két és fél milliót. Ez a gép monitorként a tévékészüléket használja. Nemrég CD-ROM olvasóval is kiegészítették, és ez a változat is rövid idő alatt elérte a százezres forgalmat. 1990 márciusáig másfél százezer darabot akarnak eladni belőle.

A PC Engine fő piacát a számítógépes játékok jelentik. Érdekes felhasználója egy házasságközvetítő ügynökség. Ez klienseinek az adatait CD-ROM lemezre vitte. Kikölcsönzi nekik a készüléket és a lemezt (eddig 2000 készüléket vett, de mind a 6000 kliensét el akarja látni vele), így nyugodt otthoni magányukban kereshetik a nekik tetsző partnert a nyilvánosságot magánügyeikben nagyon kerülő japán ügyfelek. Csak ha az adatok alapján kölcsönös az érdeklődés, akkor kapják meg azt a kódot, amellyel megnézhetik egymás fényképét (szintén a lemeztől). Ha ezután is megmarad az érdeklődés, akkor következik a találkozó megszervezése, már hagyományos úton.

Tervezik lemezek kiadását a Japánban nagyon népszerű karakoe klubok látogatóinak is. Ezekben a klubokban minden látogató kiállhat wurlitzerkísérettel énekelni a többiek elé, akár jó a hangja, akár pocsék. A lemez azt szolgálja, hogy a róla kikereshető számokkal otthon előre gyakoroljon az önjelölt énekes.

/Information World Review, 42. sz. 1989. p. 18–19./

Hypertext információgyűjtemény a nagyközönségnek

A Broderbund Software Inc. *The Electronic Whole Earth Catalog* címen a nagyközönségnek adott ki CD-ROM lemezt. Ez a sajátkezü házépítéstől az üzlet-

vezetésen, a méhészetten, a mikroszámítógépes kiadványszerkesztésen és az ultrakönnnyű repülőgépeken át a tűzikovács mesterségig és a városrekonstrukcióig a legkülönbözőbb területekről tartalmaz 3500 információs rekordot. Minden rekordban van egy áttekintés a témáról, szemelvények róla és adatok arról, hol érhető el a kérdéses szolgáltatás vagy termék.

A kiadvány keresőrendszere hypertext szerkezetű, a Macintosh HyperCard szoftver segítségével készült.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 5. sz. 1989. p. 70/

Még egy lexikon

A népszerű Grolier's után most a *Britannica Software* jelentet meg még egy lexikont lemezen, mégpedig rögtön multimédia formában. *Compton's Multimedia Encyclopedia* címen. A nyomtatott változatában 26 kötetes, 9 millió szavas lexikon CD-ROM-változata 15 000 fényképet, 800 térképet, 20 percnyi beszédet, 20 percnyi zenét és 45 animációs képsort tartalmaz majd. Kiegészítésül rajta lesz a lemezen az 1500 szavas középmeretű *Webster's* szótár is.

Az IBM PS/2 gépen futó keresőrendszer nyolc keresési utat tesz lehetővé, például ábécérendű címszójegyzék, térkép és 19 tárgykör-kategória szerint.

A kiadványt iskoláknak és könyvtáraknak több mint tíz százalékos árkedvezménnyel adják.

/Information World Review, 42. sz. 1989. p. 30./

Lemezen a BBC-lemeztár katalógusa

Egy egy és negyed millió darabos lemeztár katalógusát elkészíteni nem kisebb munka, mint egy ugyanennyi kötetes könyvtárét. A világ legnagyobb lemeztárának, az 1931-ben alapított és ma évi 40 ezer lemezzel gyarapodó BBC-lemeztárnak pedig ennyi hanglemeze van. Katalógusa 660 emberév munkát testesít meg. Ez a katalógus eddig kizárólag belső célokat szolgált, most azonban megfelelően indexelve CD-ROM lemezen nyilvánosságra hozzák.

A BBC-lemeztár az 1931-es alapítás óta a Nagy-Britanniában kiadott valamennyi hanglemezt igyekszik beszerezni. Az ott kiadott 78 fordulatos lemezek gyűjteménye például ténylegesen teljesnek tekinthető. Nagyon sok lemezhez jutnak hozzá más országokból, és sok korábbi lemezt is megszereztek. Legkorábbi hangfelvételük 1895-ös. A teljességre törekvést jellemzi, hogy a Kék Duna-keringőből például több mint 450 különböző felvételt szereztek meg. Óriási kulturális érték válik tehát közkinccsé a most előkészületben lévő CD-ROM lemez kiadásával.

/BBC-hirdetés, Information World Review, 43. sz. 1989. dec. p. 2./

Multimédia utazási katalógus

Bár már a CD-ROM eredeti változata is alkalmas volt utazási irodák katalógusai céljára (I. TMT, 36. köt. 4. sz. 1989. p. 184.), a multimédia változat több-letlehetőségeket ad. Az olasz SEAT Division STET s.p.a. most olasz utazási irodák katalógusait állítja össze multimédia CD-ROM lemezen. A katalógus az utazási irodákban várja majd az érdeklődőket; a kikeresett utakról fényképekkel és hanganyaggal is tájékoztatást ad.

/SEAT-ILTE-SIDAC prospektus, 1989./

Még sincs USA-telefonkönyv

Hiába készült el a SilverPlatter az USA CD-ROM lemezes telefonkönyvével (I. TMT, 36. köt. 12. sz. 1989. p. 559.), kiadványa mégsem kerülhet piacra. A kiadó ugyanis egy *direct mail* reklámügynökségtől kapta a telefonkönyv már gépi adathordozóra vitt adatait, de az ügynökség nem tudta igazolni, hogy az övé az adatgyűjtés kiadási joga. A telefontársaságok viszont megfizethetetlenül magas jogdíjat kérnek az adatok közlési jogáért, egyikük például több mint egymillió dollárt.

/Online Review, 14. köt. 1. sz. 1990. p. 48./

Lakberendezési tervezés DVI rendszerrel

A lakberendezési áruházak nem minden vásárlója tudja elképzelni, milyen lesz majd a kiválasztott bútor, tapéta stb. a végleges helyén. Ezen kíván segíteni a Videodisc Publishing Inc. *Design and Decorate* nevű rendszere. A DVI (Digital Video Interactive) lemeze tervezett rendszer segítségével a vásárló megadhatja a szobája méreteit, berendezheti a képernyőn az alaprajzot a katalógusban képeken szereplő bútorokkal, képek alapján kiválaszthatja a tapétát, a bútor kárpitozását, azután távlati képet kap az így berendezett szobáról. Ha nem tetszik neki, arrébb tolhatja vagy kicserélheti a bútorokat, megváltoztathatja a tapétát és a kárpitozást, azután újra megnézheti az eredményt. Ha elégedett, a rendszer kinyomtatja a kiválasztott berendezésre a megrendelőlapot.

Ha a rendszert egy lakberendezési áruház tényleges árukészletével töltik fel, nagy segítséget nyújt majd a gyengébb vizuális képzetű vásárlóknak, kevesebben fognak csalódni akkor, amikor a megvásárolt berendezést a helyére teszik.

/Information World Review, 43. sz. 1989. dec. p. 26./

CIA CD-ROM

A CIA, az USA hírszerző szervezete legálisan megszerzett adataival üzletel is: *CIA World Factbook* címen könyvben is kiadja azokat. Ennek legújabb, 1989-es kiadását CD-ROM lemezen is forgalomba hozták. Ez a lemez a világ 250 országáról tartalmaz adatokat: népességükről, kormányzatukról, gazdaságukról, távközlésükről, földrajzukról, védelmi erejükről stb.

/Information World Review, 45. sz. 1990. p. 28./

CD-ROM-ot az iskolába!

Eljött az ideje, hogy a CD-ROM technika az iskolákba is behatoljon, megtették erre az első lépéseket.

Az *Acorn* cég gyártja az *Archimedest*, a Nagy-Britanniában legnépszerűbb iskolaszámítógépet. Most a *Next Technology*val összefogva CD-ROM olvasót fejlesztett ki az Archimedeshez. Amíg saját szoftver nincs hozzá, addig csak arra használható, hogy IBM gépre készült CD-ROM lemezeiről és kompakt hanglemezeiről információt töltsenek a gépbe, így addig főleg képanyagot tartalmazó lemezeket készítenek hozzá. Már folynak azonban a tárgyalások a szoftver megírásáról, ez valószínűleg hypermedia típusú lesz. Akkor azután nekilendülhet a hozzá készült kiadványok fejlesztése is.

Az IBM-kompatibilis mikrogéppel rendelkező iskolák lehetnek a *North Polar Expedition* című CD-ROM kiadvány fő felhasználói. Ez Sir Ranulph Fiennes 1972–82-es sarki expedíciójának a történetét írja le színes fényképekkel, grafikával, hangokkal és szöveggel, és interaktív képlemez kiadványról vitték át CD-ROM-ra. A lemez kiadója, a *Virgin Publishing* két további CD-ROM kiadványt is tervez az iskoláknak. Ezek egyike egy afrikai falu életét írja majd le, a másik térképeket tartalmaz a föld minden országáról.

/Information World Review, 45. sz. 1990. p. 28./

LC interaktív képlemez iskoláknak

Iskolák és könyvtárak számára adott ki interaktív képlemezt (Digital Video Interactive) a *Library of Congress*. Ez a könyvtár történelmi gyűjteményéből tartalmaz kép- és hanganyagot, valamint szöveges anyagot. Keresőrendszere hypermedia rendszerű és a Macintosh HyperCard szoftveren alapul. A lemezt egy nagyobb történelmi kiadványsorozat prototípusának szánják. Népművészeti, helytörténelmi, vallástörténelmi anyagok is szerepelnek a sorozat terveiben.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 5. sz. 1989. p. 74./

Egy nagyságrenddel olcsóbb kiadványkészítés

A *Knowledge Access* és a *3M* együttesen olyan berendezést hoztak ki, amelyen a CD-ROM kiadványok elkészítésének teljes folyamata végrehajtható, az ára viszont mindössze 5294 dollár. A két cég célja az, hogy a CD-ROM kiadványkészítés árát egy teljes nagyságrenddel lenyomják.

/Laserdisk Professional, 2. köt. 5. sz. 1989. p. 69./

Vírusveszély!

Váratlan telefonhívás riasztotta ez év január 26-án az USA népszámlálási hivatala adatainak felhasználóit a postától. Az előző nap postázott küldeményben ugyanis, amely a hivatal által CD-ROM lemezen kiadott népszámlálási adatokat és két hajlékony mágneslemezen az ehhez tartozó kereső programrendszert tartalmazta, az egyik mágneslemez (tehát nem maga a CD-ROM) vírussal volt fertőzve, mégpedig a rendkívül veszedelmes Jeruzsálem-vírussal, amely képes rá, hogy a felhasználó valamennyi adatállományát tönkretégye. A körtelefonban arra kértek minden felhasználót, hogy a fertőzött mágneslemezt azonnal semmisítsék meg.

/Database, 13. köt. 2. sz. 1990. p. 12./

A multimédia telefonkönyv már maga tárcsáz

A korábbi CD-ROM telefonkönyvek (I. TMT, 35. köt. 4. sz. 1988. p. 182. és 36. köt. 12. sz. 1989. p. 558.) után Olaszországról már multimédia CD-ROM lemezen készült szakmai telefonkönyv. Az *Italian Yellow Pages for the U.S.A.* című kiadvány csak 20 000 olasz céget tartalmaz, azokat, amelyek rendszeresen exportálnak az Egyesült Államokba. A cégek cím-, telefon-, telex-, telefax- és termékkategória-adatain kívül azonban képes és hangos hirdetések is tartalmaz, ezenkívül általános információkat Olaszországról (utazás, üzletkötés, távközlés stb.).

A rendszerhez olyan interfész tartozik, amelynek segítségével a kiválasztott telefonszámot automatikusan fel is tárcsázza, vagy a kiválasztott telefaxszámra a készülékbe helyezett dokumentumot automatikusan el is küldi. A rendszer olyan olasz nyelvű szabványoszovegeket is tartalmaz, amelyek telefonon vagy telefaxon elküldhetők a kiválasztott olasz cégnek.

/AT&T- Italcable- SEAT prospektus, 1989./

Összeállította: Válas György

Hirdessen a TMT-ben!

Hirdetési áraink

Egész oldalas 8000 Ft + ÁFA
Féloldalas 4000 Ft + ÁFA

**Ismétlés esetén
50% kedvezményt adunk.**

**Megrendelhető: OMIKK értékesítési osztály
1428 Budapest, Pf. 12.**